

TANTÁRGYI ADATLAP

FILOZÓFIA

BMEGT41A117

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

FILOZÓFIA

Azonosító

BMEGT41A117

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	2
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

típusa

vizsgaérdemjegy

Kreditszám

6

Tantárgyfelelős

Neve   *Beosztása*   *Email címe*

Danka István egyetemi docens danka.istvan@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Filozófia és Tudománytörténet Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu/>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Kommunikáció és médiatudomány alapszak 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Kötelezően választott**

Ajánlott félév: **3**

Közvetlen előkövetelmények

Erős   Nincs

Gyenge   Nincs

Párhuzamos   Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2023.05.31.) az 580393/12/2023 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2023.05.31-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

Áttekintjük a kiválasztott filozófiai területek legfontosabb problémáit, alapvető álláspontjait, a hozzájuk vezető gondolatmeneteket és a közöttük lévő vitákat, bemutatjuk a legfontosabb filozófiai módszereket. A tárgy célja egyfelől az, hogy szemléletmódot és eszközöket adjon a hallgatónak, melyek egy értelmiségi számára segítik a tájékozódást az emberi lét alapkérdéseiben. Másfelől pedig a kiválasztott témák segítik a hallgatókat, hogy a szakterületük alapvető jelenségeivel kapcsolatos legfontosabb filozófiai elméleteket áttekinthessék, hogy szakmájukkal kapcsolatban reflektált viszonyt tudjanak kialakítani.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a társadalom működésével kapcsolatos összefüggéseket, az ezekre vonatkozó szaktudományos kontextusokat.
2. Ismeri és érti a kommunikáció és médiatudomány által vizsgált társadalmi jelenségek és alrendszereik működési mechanizmusait.
3. Magabiztos módszertani tudással rendelkezik, érti és átlátja a módszertani innováció lehetőségeit és perspektíváit.

Képesség

1. Képes eligazodni szakterületének mélyebb összefüggései és a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi, kommunikációs és médiatudományi problémák, valamint azok lehetséges megoldási módszerei között.
2. Képes a társadalmi kommunikáció alapvető elméleteinek és koncepcióinak szintetizáló összevetésére, racionális érvek kifejtésére, vagyis a kommunikáció különböző szinterein zajló viták során véleménye megformálására és véleményének megvédésére.
3. A kommunikáció és médiatudomány területén képes a feldolgozott információk alapján reális értékítéletet hozni, és az ezekből levonható következtetésekre építve önálló javaslatokat megfogalmazni.
4. Szakmai szóhasználata során magabiztosan használja a szakma szókincsét, a szakma szaktudományos alapfogalmait, és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemeit.

Attitűd

1. Nyitott a társadalmi változások dinamikus és érték alapú befogadására, fogékony az előítéletek ellen küzdő szemléleti alapok adaptálására.
2. Elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
3. Elfogadja és következetesen vállalja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait.
4. Nyitott a kritikus önértékelésre, a szakmai továbbképzés különböző formáira, az értelmiségi világlátás önfejlesztő módszereire és törekszik önmaga fejlesztésére e területeken.
5. Képes kommunikációs készségeket elsajátítására és ezek folyamatos fejlesztésére, önreflexióra e területen mutatott képességeivel kapcsolatban.
6. Öntudatosan és felelősen áll ki minden kooperációs formában a társadalom, szűkebb szakmai területe és munkahelye jogi, etikai és szakmai normáinak következetes végrehajtása és védelme érdekében.

Önállóság és felelősség

1. Saját szakmai közegében olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
2. Önálló, konstruktív és asszertív az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.
3. Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
4. Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
5. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.

Oktatásmódszertan

Előadások, illetve szemináriumok a hallgatók aktív részvételével (prezentációk, viták, kiscsoportos munka).

Tanulástámogató anyagok

- Tankönyvek - Textbooks:
- 1. Grayling, A. C. (szerk.) 1997: Filozófiai kalauz, Bp.: Akadémiai kiadó
- 2. Steiger K. (szerk.) 1992: Bevezetés a filozófiába, Szöveggyűjtemény, Bp.: Holnap Kiadó
- 3. Störig, H. J. 1997: A filozófiai világtörténete, (ford.: Frenyó Z., Neumer K. és Zoltai D.) Bp.: Helikon Kiadó
- 4. Warburton, N., 2000: Bevezetés a filozófiába, 3. kiad., (ford.: Bánki D.) Bp.: Kossuth Kiadó

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése: kettő évközi írásbeli részteljesítmény értékelés vagy az azokkal egyenértékű vizsga megírása az órai anyagból, és két rövid beadandó dolgozat alapján történik.

Teljesítményértékelési módszerek

Részteljesítmény-értékelés: két zárthelyi dolgozat megírása a szorgalmi időszakban vagy egy azokkal egyenértékű vizsga megírása a vizsgaidőszakban az óra anyagából. Részteljesítmény-értékelés: a szorgalmi időszakban egy rövid beadandó dolgozat elkészítése az előre megadott szövegek alapján és egy másik rövid beadandó dolgozat elkészítése a tárgy tematikájában egy oktatóval előre egyeztetett témában, amelyet a hallgató választ, de az oktató hagy jóvá.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. Részteljesítmény-értékelés (1. ZH): 25
- 2. Részteljesítmény-értékelés (2. ZH): 25
- 3. Részteljesítmény-értékelés (1. beadandó): 25
- 4. Részteljesítmény-értékelés (2. beadandó): 25
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- Írásbeli vizsga (opcionális - kiváltható a két ZH-val): 50
- összesen: 50

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Az aláírás megszerzésének feltétel egy zh 50%-os teljesítése és az első beadandó elkészítése.

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90
Jeles	80-89
Jó	70-79
Közepes	60-69
Elégséges	50-59
Elégtelen	0-49

Javítás és pótlás

A javítás és pótlás rendjét mindig a hatályos TVSZ szabályozza. Vizsgaidőszakban legalább három alkalom áll rendelkezésre a félév során elmaradt teljesítményértékelések pótlására, javítására.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	56
félévközi készülés a gyakorlatokra	30
felkészülés a teljesítményértékelésekre	60
házi feladat elkészítése	17
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	17
összesen	180

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2023.05.08.) az 580379/2/2023 iktatószámom hozott határozatával, amely érvényes 2023.05.08-tól.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. A filozófia és tudomány: a filozófiai megközelítés jellegzetességei, a filozófiai tapasztalat, a filozófia módszerei. Lehet-e definiálni a tudományt? Hol kezdődik a tudomány? Mennyire vagyunk tudományosak? Egységes-e a tudomány? Mi a baj a mai tudománnyal? A legfontosabb

tudományelméletek. Filozófiai emberképek és elmefilozófia: az én és a tudat, a gondolkodó lény, behaviorizmus, egzisztencializmus, a naturalizált ember, a tudományos emberkép; dualizmus, materializmus, redukció és emergencia. Ismeretelmélet: szkepszis, tudás, igazolás, megismerési és tudásformák, szubjektív és objektív tudás, tudásszociológia, naturalizálás, szociálkonstruktivizmus. Középkori és modern tudomány: A késő középkori arisztotelianus világkép és a kialakuló új mechanisztikus világkép. Mi volt a baj a középkori tudománnyal? Az új tudományos szemléletmód eredete, filozófiája. A tudományos módszer: empirizmus, racionalizmus, pozitívizmus. Istenérvek: a teizmus istenképe, ontológiai, kozmológiai, teleológiai istenérvek, intelligens tervezés vs. evolucionizmus. Kreacionizmus

és evolucionizmus. Mi az evolúcióelmélet? Milyen különböző evolúcióelméletek vannak? Milyen kritika fogalmazható meg velük szemben. Kreacionista kritikák. A kreacionista kritikák hiányosságai. Politika filozófia: jog és erkölcs, a politikai szabadság és az egyenlőség kérdése, klasszikus politikafilozófiai iskolák: liberalizmus és konzervativizmus. Szocializmus. Nyelvfilozófia: a nyelv (szimbolikus rendszerek) funkciói, alapproblémái, jel-jelentés-jelölet, pragmatika, a nyelv használat-elmélete.

További oktatók

Paksi Dániel egyetemi docens paksi.daniel@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Filozófia és Tudománytörténet Tanszék vezetője hagyja jóvá.